

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-646/17-J

Název právnické osoby vykonávající činnost školského zařízení	Dům dětí a mládeže Bystřice nad Pernštejnem, příspěvková organizace
Sídlo	Masarykovo náměstí 68, 593 01 Bystřice nad Pernštejnem
E-mail právnické osoby	pdddmbynp@seznam.cz
IČ	29 251 982
Identifikátor	691 002 401
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Karel Krondráf
Zřizovatel	Město Bystřice nad Pernštejnem
Místa inspekční činnosti	Masarykovo náměstí 68, 593 01 Bystřice nad Pernštejnem
Termín inspekční činnosti	9. 5. – 11. 5. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti je v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a to podle příslušného školního vzdělávacího programu, písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy.

Charakteristika

Dům dětí a mládeže Bystřice nad Pernštejnem, příspěvková organizace (dále školské zařízení) se nachází v přibližně osmitisícovém městě, které je střediskem mikroregionu Bystřicko. Nachází se zde několik základních a středních škol. Školské zařízení nabízí zájmové aktivity zejména pro žáky základních škol, protože pro ostatní věkové kategorie (matky s dětmi, senioři) zajišťují zájmovou činnost jiné organizace. Samotná budova sídla školského zařízení je stará více než 150 let, její prostory nejsou dostatečné, a proto pravidelná zájmová činnost probíhá na několika dalších místech. Roku 2011 se stalo zřizovatelem město.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školského zařízení zpracoval koncepční záměry za účelem konkurzního řízení v roce 2010. Některé strategické cíle stanovené v koncepci se daří naplňovat – rozšíření a prohloubení spolupráce se školami a společné organizování akcí pro děti a ostatní veřejnost se zřizovatelem. Vzdělávací cíle dlouhodobého a krátkodobého charakteru jsou obsaženy ve školním vzdělávacím programu (rozvoj kompetencí volného času, další zajišťování kvalitní propagace činnosti, vlastní sebehodnocení aj.). V průběhu inspekční činnosti bylo zjištěno, že jsou realizovány. Nedostatky vykazuje sebehodnocení, které je prováděno nesystematicky na základě nahodilých informací. Ředitel předkládá každým rokem nabídku zájmové činnosti osobně ve školách v mnoha okolních obcích (asi 18 obcí). Proto se podařilo získat pro zájmovou činnost téměř 100 dojíždějících účastníků. Nabídka zájmových aktivit je dále zveřejňována v měsíčníku Bystřicko, na plakátovacích plochách a nástěnkách a při konání akcí jsou používány informační poutače s logem školského zařízení. V průběhu funkčního období ředitele bylo obnoveno pořádání letních táborů. Kontrolní činnost kromě ředitele školského zařízení provádí ekonomka školy (zvláště v oblasti ekonomické), která je zároveň zástupkyní ředitele. Hospitační činnost je v kompetenci ředitele školského zařízení. Bylo zjištěno, že zpětná vazba na základě provedených hospitací je formální a nepřináší podněty k přijímání opatření pro zlepšení úrovně zájmového vzdělávání.

Ve školském zařízení pracují čtyři interní pedagogičtí pracovníci vykonávající komplexní pedagogickou činnost. Externích pracovníků vykonávajících dílčí pedagogickou činnost je dvanáct. Jejich počet se v posledních letech (i z důvodu udržení si kvality personálních podmínek) snížil. Všichni pedagogičtí pracovníci mají odbornou způsobilost. Většina interních pedagogů se dále vzdělává. Časté další vzdělávání se projevilo v kvalitě činnosti některých sportovních zájmových útvarů. Činnost školského zařízení je organizována ve třech odděleních – oddělení estetiky, oddělení techniky a oddělení sportu a tělovýchovy. Interní pracovníci zajišťují tato oddělení, zpracovávají roční plány činnosti a informují externí pracovníky (vedoucí zájmových útvarů v jejich oddělení) o vedení dokumentace a organizačních záležitostech. V oddělení techniky nebyly v denících zájmové činnosti vyplněny stanovené části o výsledcích vzdělávání. V ostatních denících je výpovědní hodnota hodnocení výsledků vzdělávání na rozdílné úrovni. Kolektiv interních pedagogických pracovníků se oficiálně schází při jednáních pedagogické rady, na kterých získává podstatné informace od ředitele nebo jsou zde hodnoceny různé akce (příležitostné, tábory). Na základě velmi stručných hodnocení, aniž by byly identifikovány jakékoliv nedostatky, není vytvářen prostor pro návrhy ke zlepšení.

Budova disponuje prostory pro pravidelnou činnost zájmových útvarů (keramická dílna, výtvarná dílna, zrcadlový sál, víceúčelová klubovna s kuchyňským koutem, klubovna výpočetní techniky, víceúčelová klubovna). Místnosti využívané k zájmové činnosti jsou

menší, ale pro zapsaný počet účastníků dostačující. Bezbariérový přístup budova nemá. Ke sportovním aktivitám (badminton, judo, střelba, plavání, péče o koně) školské zařízení využívá prostory dalších organizací. Pomůcky, spotřební materiál, přístroje, výpočetní technika a další potřeby jsou průběžně obměňovány a doplňovány. Středisko sleduje nové trendy, pořídilo si např. 3D tiskárnu a uvažuje o jejím využití v novém zájmovém útvaru.

Vedení střediska ve spolupráci se zřizovatelem usiluje o zlepšování materiálních podmínek (např. terénní úpravy a oplocení zahrady, výměna oken, pořízení nového nábytku). Vzhledem ke stáří budovy jsou ale potřebné stavební úpravy obtížně realizovatelné. V dolních prostorách školského zařízení (víceúčelová klubovna, ve které probíhá např. zájmový útvar stolní tenis) je zvýšená vlhkost. Opakovaně přijímaná opatření proti tomuto jevu jsou neúčinná. S ohledem na malou kapacitu současné budovy a částečně nevyhovující hygienické podmínky v části školského zařízení je ve stádiu přípravy projektové dokumentace rekonstrukce jiné budovy, kde by středisko mělo získat účelové a vyhovující prostory.

Převážně v průběhu městských táborů v době hlavních prázdnin je využívána také terasa budovy a přilehlá malá zahrada. Pro pořádání letních táborů si středisko od roku 2012 pronajímá Turistickou základnu Jedov, provozovanou Domem dětí a mládeže Radost v Náměšti nad Oslavou.

Školské zařízení věnuje bezpečnosti a ochraně zdraví (dále BOZ) účastníků vzdělávání značnou pozornost. Nastavený systém úrazové prevence je funkční a účinný. Ve školním roce 2016/2017 se při počtu 660 účastníků staly čtyři úrazy. Nízká úrazovost je úspěchem v oblasti BOZ. Pravidla BOZ jsou stanovena ve vnitřním řádu a dalších interních směrních, ve kterých jsou blíže specifikovány podmínky bezpečnosti při vzdělávání v jednotlivých činnostech. Školské zařízení spolupracuje s osobou odborně způsobilou k hodnocení rizik. Vchod do budovy je zajištěn kamerou a zvonkem, zaměstnanci umožňují vstup pouze účastníkům zájmového vzdělávání a jejich doprovodu. Středisko reaguje na výsledky provedených kontrol a tam, kde je to realizovatelné, přijímá adekvátní opatření. Po poslední kontrole Krajské hygienické stanice Kraje Vysočina např. nakoupilo polohovatelné židle k počítačům a opatřilo sociální zařízení jednorázovými ručníky.

Fungování střediska bylo zajišťováno finančními prostředky státního rozpočtu určenými na mzdy, zákonné odvody na pojistné, tvorbu fondu kulturních a sociálních potřeb a na ostatní neinvestiční výdaje. Jejich součástí byly i prostředky rozvojového programu vyhlášeného MŠMT, které byly použity podle stanoveného účelu na zvýšení platů pracovníků ve školství. Granty (od zřizovatele, Fondu Vysočina) sloužily na pokrytí finančních nákladů jednorázových akcí. Dotace zřizovatele a zisky střediska (školné, tržby za úplatu, tábory, vstupné) pokryly nejnütnější náklady na provoz a ostatní platby za provedenou práci. Jednotliví sponzoři finančně nebo drobnými dárky podpořili konkrétní zájmový útvar, pořádanou akci nebo přispěli na reklamu (místní firmy). Středisko hospodařilo s vyrovnaným rozpočtem. Výše získaných finančních prostředků umožňovala plnění školního vzdělávacího programu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Zájmové vzdělávání probíhá zejména formou pravidelné a příležitostné činnosti. Jsou také organizovány letní tábory a příměstské tábory. Pro spontánní aktivity je využívána učebna výpočetní techniky, kde se účastníci zabývají činnostmi na počítačích, v případě zájmu si mohou zapůjčit deskové hry.

Účastníci hospitovaných zájmových útvarů zaměřených na výtvarnou tvorbu (keramika, výtvarný kroužek, kreativní šperk) projevovali různou zdatnost v oblasti manuální zručnosti. Pod vedením pedagožky, která citlivě upozorňovala na případné nedostatky, trpělivě odpovídala na dotazy, usměrňovala jejich snažení a průběžně motivovala pochvalou, byli všichni schopni plnit naplánovaný program. Účastníci byli podporováni v uplatnění své fantazie a kreativity. Respektováno bylo individuální tempo, pro šikovnější byly připraveny další aktivity. Účastníci pracovali se zájmem ve vstřícné a přátelské atmosféře, zároveň byli vedeni k udržování pořádku. Keramická dílna je vybavená hrnčářským kruhem a keramickou pecí. V hospitované hodině měly děti pro svou práci k dispozici keramickou hlínu a další materiál a pomůcky k modelování, úpravě a dekorování zpracovávaných tvarů. Při práci používaly pracovní oděv a byly vedeny k dodržování hygienických a bezpečnostních zásad.

V zájmových útvarech sportovního zaměření byl kladen důraz na disciplínu a kázeň (judo), individuální přístup (zejména ve stolním tenisu k přítomnému jednomu žákovi). Účastníci dostávali okamžitou zpětnou vazbu a snažili se odstraňovat nedostatky při dalším sportovním výkonu. V zájmovém útvaru aerobic dokázaly dívky příkladným způsobem navzájem hodnotit své výkony. Většina účastníků sportovních zájmových útvarů je silně motivována možností účastnit se soutěží. Zájmový útvar judo probíhá v prostorách, které jsou vzhledem k počtu účastníků velmi stísněné. Prostory pro aerobic a jiné sportovní kroužky jsou esteticky podnětné a dostačující.

V hudebních kroužcích volili vedoucí vhodné metody a formy práce tak, aby jejich technický i umělecký vývoj byl v rovnováze. Při seznámení s novou písní hráči rozvíjeli paměť a prakticky uplatňovali své pěvecké i nástrojové schopnosti. Přístup vedoucích k předávaným dovednostem a znalostem nepostrádal osobní nadšení, které se velmi významně přenášelo na jednotlivé účastníky. V maximální míře bylo respektováno individuální tempo a možnosti účastníků. Zájmové aktivity byly koncipovány činnostně i vědomostně, obě složky se vzájemně doplňovaly.

V kroužku výpočetní techniky byly částečně uplatňovány diferencované činnosti. Individuální potřeby účastníka mladšího školního věku nebyly zohledněné, přemíra teorie v dosavadním průběhu vzdělávání nepodporuje kompetence k naplňování volného času (relaxace, přiměřené aktivity ke kompenzaci stresu apod.).

V průběhu zájmového vzdělávání byly až na výjimky podporovány klíčové kompetence k naplňování volného času – zejména schopnost aktivně využívat volný čas, vytváření pracovních návyků a návyků pro zdravý životní styl, rozvoj nadání a zdravého sebevědomí a další kompetence v oblasti komunikace, sociálních a personálních vztahů a řešení problémů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Školské zařízení sleduje a vyhodnocuje úspěšnost účastníků vzdělávání a sleduje i jejich úspěchy v další životní dráze. V souvislosti s podporou rozvoje jednotlivců směřují pedagogové školského zařízení talentované děti k účasti na speciálních akcích nebo do dalších zájmových sdružení tak, aby se jejich nadání mohlo optimálně rozvinout. Jedná se například o nabídku Letního soustředění mládeže ve Štěpánově nad Svratkou zaměřené na rozvoj schopností v oblasti programování, elektroniky, videa a fotografie nebo nabídku členství ve Sportovním střeleckém klubu v Bystřici nad Pernštejnem. Vedoucí některých zájmových útvarů připravují účastníky na soutěže a závody. Nejlepší z nich reprezentují školské zařízení zejména na sportovních soutěžích, např. účastníci střeleckého kroužku, aerobiku, juda a roztleskávačky. Roztleskávačky dosáhly velkého úspěchu v republikovém

finále soutěže Česko se hýbe, kde ve své kategorii získaly 4. místo. Středisko zabezpečuje okrskové kolo recitační soutěže i okrskové kolo vědomostní soutěže Všeználek, která je určena pro žáky pátých tříd základních škol. Dále pořádá vědomostně-dovednostní soutěž Čtyřlístek.

Pedagogičtí pracovníci mají přehled o účastnících se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP). Informace o jejich zdravotní způsobilosti získávají z přihlášek do zájmových útvarů a od jejich zákonných zástupců. Jednoho účastníka se SVP podporuje při zájmové činnosti asistent pedagoga. Při hospitační činnosti nebyli účastníci se SVP přítomni. Konkrétní aktivity v oblasti prevence rizikových jevů (programy pro školy, besedy aj.) školské zařízení nerealizuje.

Školské zařízení vyhodnotilo trendy v zájmovém vzdělávání. V posledních letech není již zájem o turistiku a cizí jazyky. Na druhé straně se podařilo získat zájem o činnost v nových zájmových útvarech péče o koně, kurzy sebeobranu pro ženy a plavání. Středoškoláci se mohou zabývat nejrozšířenější sběratelskou karetní hrou Magic. Porovnáním údajů ze statistických výkazů za poslední tři roky bylo zjištěno, že počet zájmových útvarů je přibližně stejný, počet účastníků má sestupnou tendenci (z 691 na 661). Česká školní inspekce doporučuje zvážit a zaktualizovat nabídku zájmového vzdělávání s ohledem na činnost dalších organizací ve městě, které se zabývají volnočasovými aktivitami, a na základě analýzy anketních šetření.

Počet účastníků příležitostných akcí je rok od roku vyšší. Účastníci těchto akcí jsou různé věkové kategorie. Nejnavštěvovanější je Dětský den, Dětský karneval, Peklo v Edenu a akademie školského zařízení. Středisko organizuje v době hlavních prázdnin městské a letní tábory. Týdenní městské tábory probíhaly v uplynulých letech po dobu téměř celých prázdnin. Letní tábor Jedov se koná od roku 2013 ve dvou týdenních turnusech. Činnost táborů byla vždy tematicky zaměřena a probíhala podle pečlivě promyšleného programu s důrazem na zajištění bezpečnosti účastníků. U letních táborů byl dobře plněn požadavek vyváženosti sportovních, výtvarných, kreativních a vědomostních aktivit. Počet nabízených míst v městských i letních táborech dostatečně pokrýval poptávku ze strany účastníků. O tábory během ostatních prázdnin nebyl mezi zákonnými zástupci dětí zájem.

Školské zařízení nezískává systematickým způsobem informace o kvalitě průběhu zájmového vzdělávání (viz deníky zájmové činnosti, zápisy z jednání pedagogické rady, hospitační záznamy). Hodnocení od účastníků činností, zda jednotlivé formy zájmového vzdělávání odpovídají jejich potřebám, požadavkům a přáním, probíhá většinou ústní formou. V oblasti sebehodnocení tak nenaplnuje jeden z cílů školního vzdělávacího programu („ze sebehodnocení a z hodnocení účastníků vzdělávání vychází při návrhu plánu činnosti na další období“).

Závěry

Hodnocení vývoje

- V roce 2011 se stalo zřizovatelem město a do funkce nastoupil nový ředitel.
- Zlepšila se odborná kvalifikace pedagogických pracovníků.
- Byla obnovena táborová činnost.

Silné stránky

- Poskytování zájmového vzdělávání pro účastníky z okolních obcí.
- Nabídka táborů o hlavních prázdninách.

- Prezentace nabídky zájmových aktivit ve městě i v okolních obcích a osobní angažovanost ředitele školského zařízení v tomto směru.
- Nízký počet úrazů.

Slabé stránky

- Absence hodnocení zájmové činnosti na úrovni jednotlivých zájmových útvarů a oddělení pedagogickými pracovníky nebo hodnocení s nízkou vypovídající hodnotou.
- Formální hodnocení činnosti zájmových útvarů formou hospitační činnosti ředitelem školského zařízení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Na základě anketních šetření a na základě nabídky volnočasových aktivit ve městě se pokusit zapojit do pravidelné zájmové činnosti i jiné věkové kategorie než účastníky povinné školní docházky.
- Hodnotit všechny formy zájmového vzdělávání účinným způsobem a na základě hodnocení přijímat účinná opatření.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Domu dětí a mládeže Bystřice nad Pernštejnem, příspěvkové organizace s účinností ode dne 24. 6. 2010
2. Rozhodnutí o zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2011, čj. KUJI 92838/2010
3. Jmenování do funkce ředitele školského zařízení s účinností od 1- 1. 2011
4. Plán hospitační činnosti na školní rok 2015/2016
5. Školní vzdělávací program ze dne 1. 9. 2011
6. Koncepce rozvoje Domu dětí a mládeže Bystřice nad Pernštejnem ze září 2010
7. Příležitostné akce ve školním roce 2015/2016 z oddělení technicky, estetiky a sportu a tělovýchovy
8. Zápisy z porad pedagogických pracovníků ve školním roce 2015/2016, 2016/2017
9. Výroční zpráva o činnosti za školní rok 2015/2016 ze dne 10. 10. 2016
10. Plán hospitační činnosti na školní rok 2015/2016
11. Hospitační záznamy za školní rok 2015/2016
12. Celoroční plány činnosti jednotlivých oddělení
13. Přihlášky účastníků do zájmových útvarů ve školním roce 2016/2017
14. Vnitřní řád ze dne 1. 9. 2011
15. Potvrzení seznámení zaměstnanců s Vnitřním řádem ze dne 15. 9. 2016
16. Kniha úrazů dětí, žáků a studentů, založena ke dni 7. 3. 2013
17. Záznamy o úrazu, školní rok 2016/2017
18. Rozpočet neinvestičního příspěvku od zřizovatele na rok 2017

19. Střednědobý výhled rozpočtu neinvestičního příspěvku od zřizovatele na období 2017–2019
20. Dokumentace k letnímu táboru Jedov, školní rok 2015/2016
21. Dokumentace k městským táborům, školní rok 2015/2016
22. Protokol o kontrolním zjištění, vydala Krajská hygienická stanice Kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě, územní pracoviště Žďár nad Sázavou dne 10. 11. 2010
23. Termíny schůzek zájmových útvarů ve školním roce 2016/2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Hana Štefánková, školní inspektorka

Mgr. Ludmila Dobalová, školní inspektorka

Mgr. Stanislav Pulkrab, školní inspektor

V Havlíčkově Brodě 24. květen 2017

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Karel Krondráf, ředitel školského zařízení

V Bystřici nad Pernštejnem 29. květen 2017